Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Første Afdeling)

9. oktober 2025*

»Præjudiciel forelæggelse – retternes kompetence og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område – forordning (EU) nr. 1215/2012 – anvendelsesområde – artikel 25 – værnetingsaftale – aftaleparter med hjemsted i samme tredjeland – tildeling af kompetence for retterne i en medlemsstat til at påkende tvister, der udspringer af denne aftale – grænseoverskridende element – følgerne af Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirlands udtræden af Den Europæiske Union«

I sag C-540/24,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Handelsgericht Wien (handelsretten i Wien, Østrig) ved afgørelse af 1. august 2024, indgået til Domstolen den 8. august 2024, i sagen

Cabris lnvestments Ltd

mod

Revetas Capital Advisors LLP,

har

DOMSTOLEN (Første Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, F. Biltgen (refererende dommer), Domstolens vicepræsident, T. von Danwitz, som fungerende dommer i Første Afdeling, og dommerne I. Ziemele, A. Kumin og S. Gervasoni,

generaladvokat: M. Campos Sánchez-Bordona,

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

– Revetas Capital Advisors LLP ved Rechtsanwälte B. Knötzl og B. Ortner,

– Europa-Kommissionen ved S. Noë og J. Vondung, som befuldmægtigede,

* Processprog: tysk.

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 50, stk. 3, TEU, artikel 25 og 68-70 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1215/2012 af 12. december 2012 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (EUT 2012, L 351, s. 1, herefter »Bruxelles Ia-forordningen«) samt artikel 17, 18, 55, 56 og 66 i konventionen af 27. september 1968 om retternes kompetence og om fuldbyrdelse af retsafgørelser i borgerlige sager, herunder handelssager (EFT 1978, L 304, s. 17), som ændret ved de efterfølgende konventioner om nye medlemsstaters tiltrædelse af denne konvention (herefter »Bruxelleskonventionen«).

2 Denne anmodning er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem de engelske selskaber Cabris lnvestments Ltd og Revetas Capital Advisors LLP vedrørende et krav om betaling af et beløb til opfyldelse af en kontraktlig forpligtelse, som førstnævnte selskab har anlagt mod sidstnævnte ved en østrigsk ret.

Retsforskrifter

EU-traktaten

3 Artikel 50, stk. 3, TEU foreskriver:

»Traktaterne ophører med at finde anvendelse på den pågældende medlemsstat på datoen for udtrædelsesaftalens ikrafttræden eller, hvis en sådan aftale ikke foreligger, to år efter meddelelsen i stk. 2, medmindre Det Europæiske Råd efter aftale med den pågældende medlemsstat med enstemmighed beslutter at forlænge denne frist.«

Aftalen om Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirlands udtræden af Den Europæiske Union og Det Europæiske Atomenergifællesskab

4 Artikel 126 i aftalen om Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirlands udtræden af Den Europæiske Union og Det Europæiske Atomenergifællesskab (EUT 2020, L 29, s. 7, herefter »udtrædelsesaftalen«), som blev indgået den 17. oktober 2019, som trådte i kraft den 1. februar 2020, og som blev godkendt på Den Europæiske Unions og Det Europæiske Atomenergifællesskabs vegne ved Rådets Afgørelse (EU) 2020/135 af 30. januar 2020 (EUT 2020, L 29, s. 1), foreskriver:

»Der er en overgangs- eller gennemførelsesperiode, som starter på dagen for denne aftales ikrafttræden og slutter den 31. december 2020.«

Bruxelleskonventionen

5 Bruxelleskonventionens artikel 17 bestemmer:

»Såfremt parterne i tilfælde, hvor mindst én af dem har bopæl på en kontraherende stats område, har vedtaget, at en ret eller retterne i en kontraherende stat skal være kompetente til at påkende allerede opståede tvister eller fremtidige tvister i anledning af et bestemt retsforhold, er alene denne ret eller retterne i den pågældende stat kompetente. […]«

6 Denne konventions artikel 18 er affattet således:

»For så vidt retten i en kontraherende stat ikke allerede er kompetent i medfør af andre bestemmelser i denne konvention, bliver den kompetent, når sagsøgte giver møde for den. Denne regel finder ikke anvendelse, såfremt sagsøgte kun giver møde for at bestride rettens kompetence, eller såfremt en anden ret i medfør af artikel 16 er enekompetent.«

7 Nævnte konventions artikel 55 foreskriver:

»Med forbehold af bestemmelserne i artikel 54, stk. 2, og artikel 56 træder denne konvention, for så vidt angår de stater, der er parter i den, i stedet for følgende konventioner, der er indgået mellem to eller flere af disse stater:

[…]

– konventionen mellem Det Forenede Kongerige og Østrig om gensidig anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i borgerlige sager, herunder handelssager, undertegnet i Wien den 14. juli 1961, og protokollen om ændring af denne konvention, undertegnet i London den 6. marts 1970 [(herefter »konventionen mellem Det Forenede Kongerige og Østrig«)];

[…]«

8 Samme konventions artikel 56 bestemmer:

»Den traktat og de konventioner, der er nævnt i artikel 55, bevarer deres gyldighed på de sagsområder, hvor denne konvention ikke finder anvendelse.

De bevarer ligeledes deres gyldighed for så vidt angår retsafgørelser, der er truffet, og officielt bekræftede dokumenter, der er udstedt før denne konventions ikrafttræden.«

9 Bruxelleskonventionens artikel 66 er affattet således:

»Denne konvention er indgået for ubegrænset tid.«

Bruxelles I-forordningen

10 Rådets forordning (EF) nr. 44/2001 af 22. december 2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (EFT 2001, L 12, s. 1, herefter »Bruxelles I-forordningen«) trådte i kraft den 1. marts 2002 og erstattede Bruxelleskonventionen i forholdet mellem medlemsstaterne. Den blev selv med virkning fra den 10. januar 2015 ophævet og erstattet med Bruxelles Ia-forordningen.

11 Artikel 23, stk. 1, i Bruxelles I-forordningen var affattet som følger:

»Såfremt parterne i tilfælde, hvor mindst en af dem har bopæl på en medlemsstats område, har aftalt, at en ret eller retterne i en medlemsstat skal være kompetente til at påkende allerede opståede tvister eller fremtidige tvister i anledning af et bestemt retsforhold, er denne ret eller retterne i den pågældende medlemsstat kompetente. […]«

Bruxelles Ia-forordningen

12 3., 13.-15., 19. og 21. betragtning til Bruxelles Ia-forordningen har følgende ordlyd:

»(3) […] Unionen [skal] vedtage foranstaltninger vedrørende samarbejde om civilretlige spørgsmål med grænseoverskridende virkninger, navnlig når de er nødvendige for det indre markeds funktion.

[…]

(13) Der skal være en tilknytning mellem de sager, denne forordning finder anvendelse på, og medlemsstaternes område. De fælles regler for retternes kompetence bør derfor principielt anvendes, når sagsøgte har bopæl på en medlemsstats område.

(14) En sagsøgt, der ikke har bopæl på en medlemsstats område, bør som hovedregel være underlagt de nationale kompetenceregler, der gælder på den medlemsstats område, hvor sagen er anlagt.

Med henblik på at sikre beskyttelsen af forbrugere og arbejdstagere, beskytte medlemsstaternes retters kompetence i situationer, hvor de har enekompetence, og respektere parternes aftalefrihed bør visse kompetenceregler i denne forordning imidlertid finde anvendelse uanset sagsøgtes bopæl.

(15) Kompetencereglerne bør frembyde en høj grad af forudsigelighed og være baseret på sagsøgtes bopæl som det principielle kriterium. Dette kompetencekriterium bør altid kunne gøres gældende, undtagen i enkelte velafgrænsede tilfælde, hvor det på grund af tvistens genstand eller af hensyn til parternes aftalefrihed er berettiget at lægge et andet tilknytningsmoment til grund. […]

[…]

(19) Friheden til at indgå aftaler om værneting for parter i andre aftaler end forsikrings-, forbruger- og arbejdsaftaler, hvor en sådan aftalefrihed er begrænset, bør respekteres, dog med forbehold af de bestemmelser om enekompetence, der er fastsat i denne forordning.

[…]

(21) Af hensyn til en harmonisk retspleje er det nødvendigt at mindske risikoen for parallelle retssager mest muligt og undgå, at der træffes indbyrdes uforenelige retsafgørelser i forskellige medlemsstater. […]«

13 Denne forordnings artikel 4, stk. 1, har følgende ordlyd:

»Med forbehold af denne forordning skal personer, der har bopæl på en medlemsstats område, uanset deres nationalitet, sagsøges ved retterne i denne medlemsstat.«

14 Nævnte forordnings artikel 6, stk. 1, bestemmer:

»Har en sagsøgt ikke bopæl på en medlemsstats område, afgøres retternes kompetence i hver enkelt medlemsstat efter medlemsstatens egen lovgivning, jf. dog artikel 18, stk. 1, artikel 21, stk. 2, samt artikel 24 og 25.«

15 Samme forordnings artikel 25, stk. 1, som er indeholdt i kapitel II, afsnit 7, med overskriften »Aftaler om værneting«, foreskriver:

»Såfremt parterne, uanset deres bopæl, har aftalt, at en ret eller retterne i en medlemsstat skal være kompetente til at påkende allerede opståede tvister eller fremtidige tvister i anledning af et bestemt retsforhold, er denne ret eller disse retter kompetente, medmindre aftalen er materielt ugyldig efter loven i den pågældende medlemsstat. Medmindre parterne har aftalt andet, er denne ret eller disse retter enekompetente. […]«

16 Artikel 31, stk. 2, i Bruxelles Ia-forordningen har følgende ordlyd:

»Når en sag anlægges ved en ret i en medlemsstat, som er tillagt enekompetence ved en aftale omhandlet i artikel 25, skal enhver ret i en anden medlemsstat udsætte sagen, indtil den ret, hvor sagen er anlagt på grundlag af aftalen, erklærer, at den ikke har kompetence i henhold til aftalen, jf. dog artikel 26.«

17 Denne forordnings kapitel VII med overskriften »Forholdet til andre instrumenter« omfatter bl.a. artikel 68-70. Denne forordnings artikel 68 har følgende ordlyd:

»1. I forholdet mellem medlemsstaterne træder denne forordning i stedet for [Bruxelleskonventionen], dog ikke for så vidt angår de af medlemsstaternes territorier, som er omfattet af konventionens geografiske anvendelsesområde, og som ikke er omfattet af denne forordning i medfør af […] artikel 355 [TEUF].

2. I den udstrækning denne forordning i forholdet mellem medlemsstaterne træder i stedet for [Bruxelleskonventionen], skal henvisninger til konventionen forstås som henvisninger til denne forordning.«

18 Nævnte forordnings artikel 69 bestemmer:

»I forholdet mellem medlemsstaterne træder denne forordning i stedet for konventioner, der regulerer samme spørgsmål som denne forordning, jf. dog artikel 70 og 71. Særlig træder denne forordning i stedet for de konventioner, der er opført på den liste, [Europa-Kommissionen] har udarbejdet i henhold til artikel 76, stk. 1, litra c), og stk. 2.«

19 Samme forordnings artikel 70, stk. 1, har følgende ordlyd:

»De konventioner, der er nævnt i artikel 69, bevarer deres virkning på de områder, hvor denne forordning ikke finder anvendelse.«

20 I henhold til Bruxelles Ia-forordningens artikel 76, stk. 2, udarbejder Kommissionen en liste over de konventioner, der er omhandlet i artikel 69, på grundlag af de i artikel 76, stk. 1, litra c), nævnte underretninger fra medlemsstaterne. I henhold til nævnte forordnings artikel 76, stk. 4, offentliggør Kommissionen listerne og eventuelle følgende ændringer heraf i *Den Europæiske Unions Tidende*.

21 Kommissionen har udarbejdet og offentliggjort tre lister på grundlag af de underretninger, der er foreskrevet i samme forordnings artikel 76, hvoraf den tredje (herefter »liste 3«) har følgende ordlyd:

»De konventioner, der er omhandlet i artikel 69:

– i Østrig:

[...]

– konventionen mellem Det Forenede Kongerige og Østrig [...]

[...]

– i Det Forenede Kongerige:

[...]

– konventionen mellem Det Forenede Kongerige og Østrig [...]

[...]«

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

22 Den 6. maj 2020 indgik Cabris lnvestments og Revetas Capital Advisors, der er selskaber med hjemsted i Det Forenede Kongerige, en konsulentaftale ledsaget af en følgeskrivelse, der indeholdt en værnetingsklausul (herefter »den omhandlede værnetingsklausul«) med følgende ordlyd:

»Denne aftale og forholdet mellem parterne er underlagt østrigsk ret og skal fortolkes i overensstemmelse hermed. Handelsgericht Wien [(handelsretten i Wien, Østrig)] har enekompetence til at påkende tvister, der udspringer af eller vedrører denne aftale, eller som vedrører dens opfyldelse eller gyldighed.«

23 Den 30. juni 2023 anlagde Cabris lnvestments sag ved Handelsgericht Wien (handelsretten i Wien), som er den forelæggende ret, med påstand om, at Revetas Capital Advisors blev tilpligtet at betale Cabris lnvestments et beløb på 360 000 EUR med tillæg af morarenter til opfyldelse af en kontraktlig betalingsforpligtelse, der fulgte af denne aftale, og som var forbundet med udøvelsen af et hverv som finansdirektør.

24 Det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, at der ud over den omhandlede værnetingsklausul ikke er nogen tydelig forbindelse mellem parterne i hovedsagen og Republikken Østrig.

25 Revetas Capital Advisors har anfægtet den forelæggende rets internationale kompetence, idet selskabet har gjort gældende, at eftersom Bruxelles Ia-forordningen siden udløbet af den overgangsperiode, der er foreskrevet i udtrædelsesaftalen, som er fastsat til den 31. december 2020 (herefter »overgangsperioden«), ikke længere finder anvendelse for så vidt angår retsforhold, der involverer Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland, finder artikel 25 i denne forordning som fortolket af Domstolen i dom af 8. februar 2024, Inkreal (C-566/22, EU:C:2024:123), ikke anvendelse på de faktiske omstændigheder i hovedsagen. Den omhandlede værnetingsklausul er således irrelevant, og den forelæggende ret har derfor ikke international kompetence til at påkende den tvist, der er indbragt for den.

26 For det første er den forelæggende ret i tvivl om, hvorvidt Bruxelles Ia-forordningens artikel 25 og de principper, som Domstolen opstillede i dom af 8. februar 2024, Inkreal (C-566/22, EU:C:2024:123), fortsat finder anvendelse i forhold til en værnetingsaftale indgået i løbet af overgangsperioden mellem to parter, der har hjemsted i Det Forenede Kongerige, og som udpeger en ret i en medlemsstat til at påkende deres tvist, når sagen er indbragt for denne ret efter såvel Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirlands udtræden af Den Europæiske Union som overgangsperiodens udløb, og det kontraktforhold, der ligger til grund for tvisten, ikke har nogen forbindelse med denne medlemsstat. Den forelæggende ret synes at udlede af 13. og 14. betragtning til denne forordning, af artikel 50, stk. 3, TEU og af ovennævnte dom, at en sådan forbindelse er påkrævet.

27 For det tilfælde, at Domstolen måtte nå til den konklusion, at Bruxelles Ia-forordningens artikel 25 ikke finder anvendelse i en sådan situation, ønsker den forelæggende ret for det andet oplyst, om Bruxelleskonventionen, og navnlig dens artikel 17 og 18, eller i mangel heraf konventionen mellem Det Forenede Kongerige og Østrig, finder anvendelse. Ifølge den forelæggende ret afhænger svaret på dette spørgsmål af, om Bruxelles Ia-forordningens artikel 68 og 69 endeligt har ophævet disse to konventioner. Den forelæggende ret er af den opfattelse, at de folkeretlige principper, der regulerer traktaters ophør, og den omstændighed, at disse forskellige retlige instrumenter regulerer nærtstående områder, taler for en fortolkning, hvorefter anvendelsen af de nævnte konventioner for så vidt angår retsforhold, der involverer Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland, er udelukket.

28 For det tredje ønsker den forelæggende ret oplyst, om artikel 50, stk. 3, TEU og artikel 82, stk. 1, litra b), nr. i), i del 4 i Civil Jurisdiction and Judgments (Amendment) (EU Exit) Regulations 2019 (bekendtgørelse af 2019 om retternes kompetence i civile sager og om retsafgørelser (ændring) (Brexit)) af 4. marts 2019 (*Statutory Instruments* 2019, nr. 479) generelt udelukker, at Bruxelleskonventionen finder anvendelse.

29 På denne baggrund har Handelsgericht Wien (handelsretten i Wien) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Skal [Bruxelles Ia-forordningens artikel 25] fortolkes således, at en værnetingsaftale, hvori de kontraherende parter, som har hjemsted i Det Forenede Kongerige og dermed (nu) i et tredjeland, aftaler, at retterne i en EU-medlemsstat har kompetence til at påkende tvister, der udspringer af denne aftale, er omfattet af denne bestemmelse, selv om den tilgrundliggende aftale ikke har nogen anden tilknytning til denne medlemsstat, som er valgt som værneting? Indebærer dette, at [de principper, som Domstolen har fastslået i dom af 8. februar 2024, Inkreal (C-566/22, EU:C:2024:123),] gælder på samme måde også i tilfælde af, at tidspunktet for indgåelsen af en værnetingsaftale mellem to kontraherende parter med hjemsted i Det Forenede Kongerige ligger i perioden før udløbet af overgangsperioden for

Brexit pr. 31. december 2020, men sagen først blev anlagt, efter at Brexit trådte i kraft? Dette under hensyntagen til den omstændighed, at aftalen mellem disse virksomheder, som (nu) har hjemsted i et tredjeland, ikke har nogen anden tilknytning til den valgte EU-medlemsstat (jf. dog i denne forbindelse 13. og 14. betragtning til [denne forordning]), og at artikel 50, stk. 3, TEU [...] generelt udelukker, at EU-traktaterne finder anvendelse for Det Forenede Kongerige efter Brexit.

Såfremt Domstolen afviser, at artikel 25 i [Bruxelles Ia-forordningen] finder anvendelse i den omhandlede tredjelandskonstellation, opstår følgende yderligere spørgsmål:

2) Skal [Bruxelles Ia-forordningens artikel 68] fortolkes således, at den endeligt satte Bruxelleskonventionen [...] ud af kraft, også for en sag med relation til Det Forenede Kongerige (under hensyntagen til Brexit), således at en EU-medlemsstat aktuelt ikke længere kan anvende denne konvention?

3) Skal [Bruxelles Ia-forordningens] artikel 69 [...] som affattet ved [liste 3] samt Bruxelleskonventionens artikel 55, 13. led, fortolkes således, at de endeligt satte [konventionen mellem Det Forenede Kongerige og Østrig ud af kraft], også med hensyn til Det Forenede Kongerige (under hensyntagen til Brexit) [...], således at det i en sag med relation til Det Forenede Kongerige (under hensyntagen til Brexit) ikke længere er muligt at anvende denne folkeretlige konvention [...]? Dette også under hensyntagen til den omstændighed, at de konventioner, der er nævnt i [Bruxelles Ia-forordningens] artikel 69 [...], i henhold til [denne forordnings] artikel 70, stk. 1, bevarer deres virkning på de områder, hvor [nævnte] forordning ikke finder anvendelse. Kan derfor, i henhold til [samme forordnings] artikel 70, stk. 1, [...] også med hensyn til Det Forenede Kongerige en konvention indgået med Republikken Østrig, som allerede tidligere ved primær EU-ret er blevet erklæret »erstattet«, efter Brexit atter erklæres for anvendelig mellem disse stater med tilbagevirkende kraft (såkaldt »genoplivning af en konvention«)?

   I bekræftende fald: Ville en sådan »genoplivning« også gælde inden for anvendelsesområdet for Bruxelleskonventionens – for så vidt tilsvarende – artikel 56?

4) Skal artikel 50, stk. 3, TEU fortolkes således, at [denne bestemmelse] er til hinder for en anvendelse henholdsvis en »genoplivning« af Bruxelleskonventionens artikel 17 og 18 også med hensyn til Det Forenede Kongerige (under hensyntagen til Brexit), når to parter med hjemsted i Det Forenede Kongerige, som i deres aftale – der blev indgået den 6. maj 2020 – har aftalt enekompetence for den østrigske Handelsgericht i Wien (handelsretten i Wien), står over for hinanden i en sag anlagt i Østrig? Har bestemmelsen i artikel 50, stk. 3, TEU i denne forbindelse forrang for Bruxelleskonventionens artikel 66, hvorefter Bruxelleskonventionen »er indgået for ubegrænset tid«?

5) [a)] Såfremt Domstolen i forbindelse med det andet til det fjerde spørgsmål konkluderer, at Bruxelleskonventionen har forrang – også med hensyn til Det Forenede Kongerige – opstår følgende spørgsmål: Er Bruxelleskonventionens principielle anvendelsesforrang til hinder for en bestemmelse i Det Forenede Kongerige, hvorefter det udtrykkeligt er udelukket at anvende Bruxelleskonventionen også for værnetingsaftaler, der blev indgået før Brexits ikrafttræden (jf. den britiske bestemmelse i henhold til [section] 82(1)(b)(i), i »Regulations 4-25 Civil Jurisdiction and Judgments (Amendment) (EU Exit) Regulations 2019 (Sl 2019/479)«, som var gældende indtil den 29.2.2024 og – på grund af sagsanlægget den 30.6.2023 – åbenbart stadig finder anvendelse i den foreliggende sag)?

[b)] I benægtende fald: Er en østrigsk ret ved prøvelsen af gyldigheden af en værnetingsaftale med valg af et østrigsk værneting, som blev indgået mellem to britiske selskaber den 6. maj 2020 (altså før Brexit), alligevel bundet til denne – i Det Forenede Kongerige fastsatte – udelukkelse af anvendelsen af Bruxelleskonventionen i henhold til [section] 82(1)(b)(i), i [Regulations af 2019], navnlig på grund af primærrettens anvendelsesforrang, hvilket principielt ville være til hinder for en effektiv håndhævelse i Det Forenede Kongerige (det sidste spørgsmål forudsætter som omhandlet i det tredje spørgsmål, at [konventionen mellem Det Forenede Kongerige og Østrig] ikke længere er i kraft)?«

Om de præjudicielle spørgsmål

Det første spørgsmål

30 Med det første spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om Bruxelles Ia-forordningens artikel 25, stk. 1, skal fortolkes således, at en situation, hvor to aftaleparter med hjemsted på Det Forenede Kongeriges område ved en værnetingsaftale indgået i den overgangsperiode, der er foreskrevet i udtrædelsesaftalen, har aftalt, at en ret i en medlemsstat har kompetence til at påkende tvister, der udspringer af aftalen, er omfattet af denne bestemmelse, når denne ret får forelagt en tvist mellem disse parter efter udløbet af denne periode.

31 Det skal indledningsvis bemærkes, at da en værnetingsklausul efter sin karakter er et værnetingsvalg, som er uden retsvirkning, så længe der ikke er anlagt en retssag, og som først får virkning den dag, da denne anlægges, skal en sådan klausul bedømmes på den dato, hvor retssagen anlægges (jf. i denne retning dom af 13.11.1979, Sanicentral, 25/79, EU:C:1979:255, præmis 6, og af 24.11.2022, Tilman, C-358/21, EU:C:2022:923, præmis 30).

32 Med henblik på at besvare det forelagte spørgsmål skal det derfor afgøres, om en tvist mellem to aftaleparter, som har bopæl i det samme tredjeland, såsom Det Forenede Kongerige siden den 1. februar 2020, og som har udpeget en ret i en medlemsstat til at pådømme sagen, er omfattet af anvendelsesområdet for Bruxelles Ia-forordningen og dennes artikel 25, stk. 1.

33 Det fremgår af fast retspraksis, at der ved fortolkningen af en EU-retlig bestemmelse ikke blot skal tages hensyn til dennes ordlyd, men også til den sammenhæng, hvori den indgår, og de mål, der forfølges med den ordning, som den udgør en del af (jf. dom af 17.11.1983, Merck, 292/82, EU:C:1983:335, præmis 12, og af 8.2.2024, Inkreal, C-566/22, EU:C:2024:123, præmis 15, og den deri nævnte retspraksis).

34 Hvad i første række angår bestemmelsens ordlyd fremgår det af første punktum i Bruxelles Ia-forordningens artikel 25, stk. 1, at såfremt parterne, uanset deres bopæl, har aftalt, at en ret eller retterne i en medlemsstat skal være kompetente til at påkende allerede opståede tvister eller fremtidige tvister i anledning af et bestemt retsforhold, er denne ret eller disse retter kompetente, medmindre aftalen er materielt ugyldig efter loven i den pågældende medlemsstat.

35 Det fremgår således af selve ordlyden af denne bestemmelse, at den regel, den fastsætter, finder anvendelse uden hensyn til parternes bopæl. Anvendelsen af denne regel er navnlig ikke underlagt nogen betingelse om, at parterne eller en af dem har bopæl på en medlemsstats område.

36 Hvad i anden række angår den sammenhæng, hvori Bruxelles Ia-forordningens artikel 25, stk. 1, indgår, skal det for det første fremhæves, at denne bestemmelse adskiller sig fra den tidligere gældende bestemmelse, nemlig Bruxelles I-forordningens artikel 23, stk. 1, som for sin del krævede, at mindst en af aftaleparterne i værnetingsaftalen skulle have bopæl på en medlemsstats område, for at reglen om kompetence på grundlag af en værnetingsaftale skulle finde anvendelse.

37 For det andet bemærkes, at den kompetenceordning, der er indført ved Bruxelles Ia-forordningen, gælder internt i EU, idet den forfølger egne mål, såsom det indre markeds funktion og oprettelsen af et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed, således som det fremgår af 3. betragtning til denne forordning (jf. i denne retning dom af 25.2.2025, BSH Hausgeräte, C-339/22, EU:C:2025:108, præmis 55). Det fremgår endvidere af 13. betragtning til nævnte forordning, at »[d]er skal være en tilknytning mellem de sager, denne forordning finder anvendelse på, og medlemsstaternes område«, og at »[d]e fælles regler for retternes kompetence […] derfor principielt [bør] anvendes, når sagsøgte har bopæl på en medlemsstats område«. Det fremgår imidlertid af 14. betragtning til samme forordning, at »[m]ed henblik på at [...] respektere parternes aftalefrihed bør visse kompetenceregler i denne forordning imidlertid finde anvendelse uanset sagsøgtes bopæl«.

38 Til forskel fra den regel, der er fastsat i Bruxelles Ia-forordningens artikel 4, stk. 1, sammenholdt med 13. betragtning til forordningen, hvorefter kompetencen afgøres efter det almindelige princip om sagsøgtes værneting, når sagsøgte har bopæl på en medlemsstats område, fastsætter denne forordnings artikel 6, stk. 1, sammenholdt med 14. betragtning til forordningen, at hvis en sagsøgt ikke har bopæl på en medlemsstats område, afgøres retternes kompetence i hver enkelt medlemsstat efter denne medlemsstats egen lovgivning, dog med forbehold af anvendelsen af visse bestemmelser i den nævnte forordning, herunder forordningens artikel 25.

39 Det fremgår således af Bruxelles Ia-forordningens artikel 6, stk. 1, sammenholdt med forordningens artikel 25, stk. 1, at en situation, hvor sagsøgte ikke har bopæl på en medlemsstats område, men hvor aftaleparterne har aftalt, at en ret eller retterne i en medlemsstat skal påkende deres kontraktlige tvister, er reguleret af den kompetenceregel, der følger af en værnetingsaftale som omhandlet i denne artikel 25, stk. 1, og ikke af kompetencereglerne i hver medlemsstats lovgivning som omhandlet i denne artikel 6, stk. 1. Denne fortolkning bekræfter således den ordlydsfortolkning, der fremgår af denne doms præmis 35, hvorefter denne artikel 25, stk. 1, finder anvendelse, selv når alle tvistens parter har bopæl i et tredjeland.

40 For det tredje fremgår det af Domstolens praksis, at det for at være omfattet af Bruxelles Ia-forordningens anvendelsesområde kræves, at det pågældende retsforhold har et grænseoverskridende element. Dette grænseoverskridende element kan følge af såvel den omstændighed, at sagsøgte har bopæl på en anden medlemsstats område end den medlemsstat, hvor den ret, ved hvilken sagen er anlagt, er beliggende, som af andre faktorer, der bl.a. er forbundet med tvistens realitet, idet disse faktorer kan befinde sig i et tredjeland. En sådan situation kan nemlig rejse spørgsmål vedrørende fastlæggelsen af retternes internationale kompetence (jf. i denne retning dom af 1.3.2005, Owusu, C-281/02, EU:C:2005:120, præmis 26, af 8.9.2022, IRnova, C-399/21, EU:C:2022:648, præmis 28, af 29.7.2024, FTI Touristik (Grænseoverskridende element), C-774/22, EU:C:2024:646, præmis 26, 28 og 29, og af 25.2.2025, BSH Hausgeräte, C-339/22, EU:C:2025:108, præmis 59 og 60).

41 Domstolen har desuden allerede haft lejlighed til at præcisere, at en situation, hvor aftaleparter, der har bopæl i en og samme medlemsstat, aftaler, at retterne i en anden medlemsstat har kompetence til at påkende tvister, der udspringer af denne aftale, har et grænseoverskridende

element, selv om den nævnte aftale ikke har nogen anden tilknytning til denne anden medlemsstat. I en sådan situation viser eksistensen af en værnetingsaftale til fordel for retterne i en anden medlemsstat end den, hvor de kontraherende parter havde hjemsted, i sig selv, den omhandlede situations internationale karakter (jf. i denne retning dom af 8.2.2024, Inkreal, C-566/22, EU:C:2024:123, præmis 25 og 39).

42 Det skal i lighed med den løsning, som Domstolen har valgt i den praksis, der er nævnt i denne doms præmis 40 og 41, lægges til grund, at den omstændighed, at der foreligger en værnetingsaftale til fordel for retterne i en medlemsstat, selv om de kontraherende parter har bopæl i et tredjeland, rejser et spørgsmål vedrørende fastlæggelsen af retternes internationale kompetence, og at en sådan situation derfor frembyder det nødvendige grænseoverskridende element som omhandlet i denne retspraksis.

43 I tredje række understøttes en sådan fortolkning af de formål, der forfølges med Bruxelles Ia-forordningens artikel 25, nemlig at respektere parternes aftalefrihed og styrke effektiviteten af eksklusive værnetingsaftaler som omhandlet i 15., 19. og 22. betragtning til denne forordning (jf. i denne retning dom af 8.2.2024, Inkreal, C-566/22, EU:C:2024:123, præmis 26).

44 Den er ligeledes i overensstemmelse med formålet med Bruxelles Ia-forordningen, som er at gøre reglerne for retternes kompetence på det civil- og handelsretlige område ensartede ved hjælp af kompetenceregler, der frembyder en høj grad af forudsigelighed, og som således forfølger et formål om retssikkerhed. Muligheden for, at aftaleparter, der har bopæl i samme tredjeland, kan aftale, at retterne i en medlemsstat har kompetence, bidrager nemlig til at sikre, at sagsøgeren kender den ret, ved hvilken sagen kan anlægges, og at sagsøgte kan forudsige, ved hvilken ret den pågældende kan sagsøges. I denne sammenhæng kræver hensynet til retssikkerheden, at den nationale ret, som har fået en sag forelagt, uden vanskeligheder kan tage stilling til, om den er kompetent, uden at skulle undersøge sagens realitet (jf. analogt dom af 29.7.2024, FTI Touristik (Grænseoverskridende element), C-774/22, EU:C:2024:646, præmis 33 og den deri nævnte retspraksis).

45 Anvendelsen af de harmoniserede regler i Bruxelles Ia-forordningens artikel 25 bidrager desuden til at forebygge kompetencekonflikter på medlemsstaternes område, der kan skade retssikkerheden, og som ville kunne opstå, hvis den omhandlede situation var reguleret af medlemsstaternes nationale regler om international privatret. I øvrigt begrænser anvendelsen af disse harmoniserede regler muligheden for parallelle retssager og hindrer, at der træffes indbyrdes uforenelige retsafgørelser i forskellige medlemsstater, således som det er påkrævet for at sikre en harmonisk retspleje som omhandlet i 21. betragtning til denne forordning (jf. i denne retning dom af 8.2.2024, Inkreal, C-566/22, EU:C:2024:123, præmis 30).

46 Følgelig er en tvist som den i hovedsagen omhandlede mellem to kontraherende parter med hjemsted i et tredjeland, som har udpeget en ret i en medlemsstat til at påkende deres kontraktlige tvister, omfattet af anvendelsesområdet for Bruxelles Ia-forordningen og dennes artikel 25, stk. 1.

47 Den omstændighed, at den værnetingsaftale, hvorved aftaleparterne, der har hjemsted på Det Forenede Kongeriges område, har udpeget en ret i en medlemsstat – i det foreliggende tilfælde den forelæggende ret – til at påkende deres tvister, er blevet indgået i overgangsperioden, og at der er indbragt en tvist for denne ret efter udløbet af denne periode, kan ikke ændre besvarelsen af dette spørgsmål.

48 Ikke blot regulerer udtrædelsesaftalen således ikke en sådan situation, men det fremgår af det i denne doms præmis 31-46 anførte, at uanset om parterne i en tvist er hjemmehørende i et tredjeland, såsom Det Forenede Kongerige siden den 1. februar 2020, er tvisten i hovedsagen omfattet af anvendelsesområdet for Bruxelles Ia-forordningen og dennes artikel 25, stk. 1.

49 Henset til ovenstående betragtninger skal det første spørgsmål besvares med, at Bruxelles Ia-forordningens artikel 25, stk. 1, skal fortolkes således, at en situation, hvor to aftaleparter med hjemsted på Det Forenede Kongeriges område ved en værnetingsaftale indgået i overgangsperioden har aftalt, at en ret i en medlemsstat har kompetence til at påkende tvister, der udspringer af aftalen, er omfattet af denne bestemmelse, når denne ret får forelagt en tvist mellem disse parter efter udløbet af denne periode.

Det andet til det femte spørgsmål

50 Henset til besvarelsen af det første spørgsmål, hvorefter en situation som den i hovedsagen omhandlede er omfattet af anvendelsesområdet for Bruxelles Ia-forordningen og dennes artikel 25, stk. 1, er det ufornødent at besvare det andet til det femte spørgsmål.

Sagsomkostninger

51 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Første Afdeling) for ret:

Artikel 25, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1215/2012 af 12. december 2012 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område

skal fortolkes således, at

en situation, hvor to aftaleparter med hjemsted på Det Forenede Kongeriges område ved en værnetingsaftale indgået i den overgangsperiode, der er foreskrevet i aftalen om Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirlands udtræden af Den Europæiske Union og Det Europæiske Atomenergifællesskab, har aftalt, at en ret i en medlemsstat har kompetence til at påkende tvister, der udspringer af aftalen, er omfattet af denne bestemmelse, når denne ret får forelagt en tvist mellem disse parter efter udløbet af denne periode.

Underskrifter